

God respons i Dronningens By

Møte med Reidar Persson

av Vidar Mørch
vmoerch@frisurf.no

Jeg må innrømme at mitt inntrykk av svensker, basert på uttallige bussturer til alpene med svenske charterselskap, har blitt kraftig satt på plass i det siste.

For ikke lenge siden hadde jeg gleden av en svært hyggelig prat med Mikke Bladelius og i denne omgang skal det dreie seg om Reidar Persson, mannen bak Respons høyttalerne. Ingen av dem har særlig mye til felles med støyende "Medel-charter-Svenssons" på alpetur kan jeg love.

For å være helt trygg, møttes vi likevel på nøytral grunn – i København.

Under HiFi & Surround messen på Falconer Centret i København, hadde jeg gleden av å slå av en prat med Reidar over en B-vitaminrik dansk lunsj. Siden jeg nå engang skriver for Audio og ikke vår danske bransjekollega, ble det altså ikke så mye fokus på rødvin. Men møtet gikk likevel svært så gemyttlig for seg.

Det tar ikke mange sekundene før man merker at Reidar Persson er en like kunnskapsrik- som stillferdig mann. I møte med fagfolk som innehar en slik teknisk innsikt som enkelte av oss andre bare kan drømme om, får man som skribent forsøke å henge med og gjengi vedkommendes tanker så ydmykt som mulig. Jeg skal være den første til å innrømme at jeg ikke på min aller beste dag klare å gjengi halvparten av Reidars tekniske utredninger. Følgende blir derfor mer et møte med personen – og ikke teknikeren Reidar Persson.

VM: Du er egentlig utdannet kjemiingeniør og har også bakgrunn som fisker. Hva i all verden fikk deg til å pense inn på en karriere som høyttalerkonstruktør?

RP: Jeg har alltid vært ekstremt interessert i musikk og da særlig klassisk musikk. En periode hadde jeg til og med fast sete i konserthuset i Göteborg!

VM: Hva er din beste musikkopplevelse?

RP: Det er nok når Moskva Statlige Symfoniorkester besøkte byen i hele tre dager. Jeg var der alle tre dagene og det er det største jeg har opplevd av musikk.

VM: Hvor lenge har du konstruert høyttalere?

RP: Jeg startet som 20-åring sammen med min fetter. Det er 25 år siden nå.

Vi ville forsøke å lage en like god høyttaler som mine første høyttalere, en 4-veis konstruksjon fra Dahlkvist.

VM: Og hvordan gikk det?

RP: Vi brukte 5 år på det prosjektet, men da ble det bra. Allerede da hadde kabinettet en pyramideform, som jeg har bygget videre på senere.

VM: Når ble hobbyaktiviteten en levevei for deg?

RP: Respons ble startet i 1983. Den første konstruksjonen var en stor 3-veis løsning med 12 tomers basselement. Denne ble stilt ut på messe i Las Vegas i 1985, og ble da utropt av Stereophile til "beste høyttaler i USA på 10 år"(!).

Toppmodellen fra Respons:
Art høyttalere

I Norge ble for øvrig allerede i 1980 Respons' forgjenger Renässans solgt av Nimbus, for de som husker litt tilbake.

VM: Hvor stor produksjon har du i løpet av et år?

RP: Det blir ikke mer enn ca. 50 par. Jeg får råkabinner levert uten avstivninger o.l. Resten gjør jeg selv, for å ha full kontroll over alle detaljer i produksjonen. Det er delvis nødvendig på grunn av kompliserte kabinett detaljer, men også av hensyn til utvelgelse og tilpasning av komponenter.

VM: Du tar altså ikke til takke med hva produsenten leverer av mengdevarer?

RP: Absolutt ikke! Jeg returnerer for eksempel en stor del av de elementene jeg mottar, og beholder kun de som måler best. For øyeblikket bruker jeg kun elementer fra Scan-Speak. Noen elementer modifierer jeg selv.

VM: Hva er det aller viktigste du vil ha ut av en konstruksjon?

RP: Uten tvil klangen. Den naturlige flyten og rikdommen i klangbildet er langt viktigere enn at deler av frekvensområdet gjengis imponerende. Du kan godt kalle det et litt voksent klangideal. Derfor er nok mange av mine kunder, en type som har gjort seg ferdig med en del mer imponerende høyttalere.

VM: Du er opptatt av at ting skal måle bra?

RP: Jeg pleier å si at om det låter bra, så kan man være ganske sikker på at det også vil måle bra. Men det behøver derimot ikke å låte bra selv om det måler bra. Lytting er viktig, når den tekniske kvaliteten er sikret. Til syvende og sist er det delefilterkonstruksjonen som utgjør hjernen i en høyttaleren. Lytting er avgjørende i den kritiske fasen, hvor høyttalerens karakter bestemmes.

VM: Høyttalerkabinettene dine er uvanlig resonansdøde, hva er hemmeligheten?

RP: Jeg bruker en sandwichkonstruksjon av MDF, med et lag visko-elastisk lim i mellom. Det gir en ekstremt død masse, med kort etterklangstid. Derfor er Responskabinettene nok noe av det desidert mest resonansdøde du kan finne, uavhengig av pris. Det er helt avgjørende for å unngå den svært uønskede fargingen av lyden som dette uunngåelig medfører.

VM: Har du noen forbilder blant andre høyttalerkonstruktører?

RP: Ja, flere. John Bowers, som nå dessverre er død er en av dem. Han er altså mannen bak Bowers & Wilkins. Spencer Hughes fra BBC er også et forbilde. Han har laget noen av de aller beste minimonitoren jeg kjenner til.

John Dahlkvist skal også nevnes, det var jo hans konstruksjon som inspirerte til oppstart for meg og min fetter

VM: Hva bruker du selv av utstyr?

RP: Jeg bruker for øyeblikket Audio Research Reference 2 forforsterker og VT200 effekttrinn. All kabling er Transparent Audio Reference. (Kort pause, mens VM prøver å gjenvinne selvsbeherskelsen og fortrenge vil-ha-faktoren).

VM: Og hva med ultimate drømmeprojekter – har du noen?

RP: Det får bli min lille hemmelighet. Jeg kommer derimot nå med en litt mindre konstruksjon enn Grande Artist. Det blir en mer konvensjonelt designet to-veis høyttaler til omtrent 30 000,-. Ingen pyramideform denne gangen, med andre ord.

Og med det var alle servietter utskrevet og tiden i aller høyeste grad inne for å rekke flyet (fikk flybesetningen gjort ettertrykkelig oppmerksom på!) hjem til PC'en for å gi Audio leserne nok en bekreftelse på at kanskje – bare kanskje, er ikke svensker så verst likevel.

Sjidan